

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **E. A.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 4. 2023, č. j. 62 Az 10/2023 – 26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Ostravě (dále jen „*krajský soud*“) usnesením ze dne 5. 4. 2023, č. j. 62 Az 10/2023 – 26, zamítl návrh žalobce na ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany.

[2] Krajský soud zjistil, že žalobce je ženatý a má syna, přičemž manželka i syn jsou na žalobci finančně závislí. Dále zjistil, že je žalobce vlastníkem dvou bytů v Turecku a příjmy z pronájmu činí cca 240 000 tureckých lir ročně. Dle kurzu turecké liry vůči české koruně aktuálního v době vydání napadeného usnesení 1 turecká lira odpovídala 1,12 Kč. Dále krajský soud konstatoval, že žalobce není zaměstnán a nemá žádné dluhy. Vzhledem ke zjištěné majetkové situaci žalobce krajský soud dospěl k závěru, že u něj nejsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a v návaznosti na to ani podmínky pro

ustanovení zástupce. Z uvedených důvodů krajský soud návrh na ustanovení zástupce zamítl.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podává proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel namítá, že je zajištěn v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty, a tudíž se nemůže volně pohybovat po území ČR a pracovat. Sice vlastní majetek v zemi původu, ale jeho osobní věci (včetně hotovosti) mu byly po dobu jeho zajištění odebrány a uschovány. Dále uvádí, že nemá přístup ke svému bankovníctví, nezná stav svých financí a nadto má v zemi původu manželku a syna, kteří jsou na něm finančně závislí. Stěžovatel sice nějaký majetek má, ale nemůže s ním, ani s příjmy z tohoto majetku plynoucími, disponovat. Dodává, že krajský soud jej nemůže nutit, aby za účelem úhrady soudního poplatku a nákladů právního zastoupení, prodal nemovitost, v níž žije. Dále stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že splňuje i druhou podmínku nutnou pro ustanovení zástupce pro řízení, jelikož ustanovení zástupce je nezbytně třeba k ochraně jeho práv.

[5] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje proti procesnímu usnesení krajského soudu, které se dotýká výlučně stěžovatele, nevyzýval Nejvyšší správní soud žalovaného k vyjádření.

[6] Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že z usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, č. 3271/2015 Sb. NSS (všechna zde citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz), plyne, že podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí (s výjimkou rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí) nevzniká stěžovateli poplatková povinnost. Usnesení krajského soudu o neustanovení advokáta nepochybně je takovým procesním rozhodnutím. Stěžovatele tedy netíží poplatková povinnost a kasační soud jej ani k zaplacení soudního poplatku nevyzýval. S ohledem na závěry citovaného usnesení rozšířeného senátu též stěžovatel nemá v posuzovaném případě povinnost být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem (o jeho ustanovení ostatně ani nepožádal).

[7] Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta první před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta první před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[8] Stěžovatel důvody kasační stížnosti formálně podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., nicméně fakticky se dovolává jen kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud připomíná, že ze zásady *iura novit curia* (soud zná právo) plyne, že stěžovatel není povinen podřadit tvrzené důvody kasační stížnosti pod konkrétní ustanovení zákona; soud je posuzuje podle jejich obsahu. Stěžovateli tak nemůže jít k tíži, že námitky ve své kasační stížnosti nesprávně subsumuje i pod zákonný důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud je oprávněn sám podřadit kasační námitky podle jejich obsahu pod důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s.

(k tomu dále srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 – 50, č. 161/2004 Sb. NSS).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Stěžovatelova kasační argumentace se převážně míjí s rozhodovacími důvody krajského soudu.

[11] Účastníkovi lze na jeho návrh ustanovit zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s. tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že pro osvobození od soudních poplatků je nezbytné, aby navrhovatel soudu dostatečně konkrétně popsal své osobní, majetkové a výdělkové poměry, a současně aby projevils zákonem předpokládanou aktivitu a předložil doklady prokazující jeho nemajetnost. Nesplní-li tuto povinnost, soud jeho poměry z úřední povinnosti nezjišťuje (srov. například usnesení ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 – 50, č. 537/2005 Sb. NSS)

[12] V projednávané věci je nesporné, že stěžovatel má příjmy z nájmu nemovitostí ve výši 240 000 tureckých lir ročně (tedy ve výši 268 800 Kč, při přepočtu dle kurzu aktuálního v době vydání rozhodnutí krajského soudu). Měsíční příjem stěžovatele tak průměrně činí 20 000 tureckých lir (22 400 Kč), přičemž jeho jediným výdajem je dle *Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce* blíže nespecifikované nájemné ve výši 2 000 tureckých lir měsíčně. S ohledem na uvedené nelze výši příjmu stěžovatele, a to i při zohlednění uvedených životních nákladů, považovat za natolik nízkou, aby z ní nebylo možné hradit náklady právní pomoci advokátem. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje s posouzením věci krajským soudem.

[13] Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že nemá přístup k internetovému bankovníctví a nemůže se svými příjmy disponovat. Tyto okolnosti stěžovatel nepředestřel v řízení u krajského soudu, přestože tak učinit mohl, a uvádí je až v kasační stížnosti. Stěžovatel byl nicméně povinen veškeré podstatné skutečnosti o svých majetkových a osobních poměrech sdělit před rozhodnutím krajského soudu o jeho návrhu na ustanovení zástupce. Svoji liknavost v řízení u krajského soudu nemůže zhojit nyní v řízení o kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 As 228/2017 – 9), neboť Nejvyšší správní soud ke skutečnostem uplatněným poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí, nepřihlíží (§ 109 odst. 5 s. ř. s.). Kasační soud se tak touto kasační argumentací dále nezabýval.

[14] Stěžovatel dále tvrdí, že po něm nelze požadovat, aby za účelem úhrady soudního poplatku či nákladů právního zastoupení prodal nemovitost, v níž žije. Tato kasační argumentace se však míjí s rozhodovacími důvody krajského soudu, neboť z napadeného usnesení úvahy o možném prodeji stěžovatelovy nemovitosti vůbec nevyplývají. V kasační stížnosti lze přitom s úspěchem uplatnit jen takové námitky, které se vztahují právě k napadenému rozhodnutí krajského soudu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze

dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003 – 73). Tuto argumentaci stěžovatele tedy nelze považovat za kasační námitky podle § 103 odst. 1 s. ř. s.

[15] Nejvyšší správní soud se nezabýval ani tvrzením týkajícím se nezbytnosti právního zastoupení stěžovatele. Tato argumentace se rovněž nevztahuje k rozhodovacím důvodům krajského soudu, neboť krajský soud se poté, co dospěl k závěru, že u stěžovatele není splněna první podmínka pro ustanovení zástupce (předpoklady pro osvobození od soudních poplatků), touto druhou podmínkou vůbec nezabýval. Ani toto tvrzení stěžovatele tak nelze považovat za kasační námitku dle § 103 odst. 1 s. ř. s. (srov. již výše citované usnesení č. j. 6 Ads 3/2003 – 73).

[16] Jelikož kasační stížnost není důvodná, kasační soud ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Pokud jde o žalovaného, tomu v daném řízení žádné náklady nemohly vzniknout, neboť řízení o kasační stížnosti se týkalo výlučně procesních práv stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto o jeho nákladech řízení nerozhodoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. června 2023

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu